

Conținut:

■ Introducere	3
■ Evaluarea deschiderii datelor în educație	4
1. Leadership	5
2. Cadrul Legal și de Politici	11
3. Cadrul Instituțional, Responsabilitățile și Abilitățile.....	15
4. Datele ministerului responsabil de politicile educaționale	18
5. Cererea de Date Deschise	24
6. Ecosistemul Datelor Deschise	28
7. Finanțarea inițiativelor de deschidere a datelor	32
8. Infrastructura Națională de Tehnologii și Abilități.....	35
■ Constrângerile pentru implementarea auditului social al școlii.....	40

Lista Tabelor

Tabelul 1. Evaluarea leadership-ului	9
Tabelul 2. Recomandări privind leadership-ul	9
Tabelul 3. Evaluarea cadrului legal și de politici	14
Tabelul 4. Recomandări privind cadrul legal și de politici	14
Tabelul 5. Evaluarea cadrului instituțional	18
Tabelul 6. Recomandări privind cadrul instituțional.....	18
Tabelul 7. Evaluarea datelor deschise ale ministerului responsabil de politicile educaționale.....	22
Tabelul 8. Recomandări privind datele ministerului responsabil de politicile educaționale	23
Tabelul 9. Evaluarea cererii de date deschise.....	27
Tabelul 10. Recomandări privind cererea de date deschise și implicarea cetățenilor	27
Tabelul 11. Evaluarea ecosistemului datelor deschise.....	30
Tabelul 12. Recomandări privind ecosistemului datelor deschise	30
Tabelul 13. Evaluarea finanțării inițiativelor de deschidere a datelor.....	34
Tabelul 14. Recomandări privind finanțarea inițiativelor de deschidere a datelor	34
Tabelul 15. Evaluarea infrastructurii naționale de tehnologii și abilități	39
Tabelul 16. Recomandări privind infrastructura națională de tehnologii și avilități.....	39
Tabelul 17. Disponibilitatea datelor în sectorul de educație	40

■ Introducere

Evaluarea disponibilității datelor deschise în educație este efectuată în cadrul proiectului „Școala Mea - Facilitarea participării cetățenilor la consolidarea unei reforme educaționale responsabile și la îmbunătățirea calității educației din Republica Moldova”. Scopul proiectului este încurajarea cetățenilor Republicii Moldova să se implice, împreună cu autoritățile locale, regionale și naționale, în politicile bazate pe dovezi și dialogul bugetar în ceea ce privește reforma sectorului educațional, calitatea serviciilor educaționale și prioritățile de dezvoltare ale școlilor primare, gimnaziale și liceale, precum și pentru a crea un mediu în care inițiativele de responsabilizare socială să se dezvolte. În acest context, deschiderea datelor în educație este o condiție și, în același timp, un factor în dezvoltarea auditului social al școlilor. Astfel, ținând cont de importanța decisivă a deschiderii datelor în auditul social al școlilor, scopul acestei evaluări constă în prezentarea unei imagini complexe asupra disponibilității datelor deschise în educație, în primul rând pentru a facilita dezvoltarea auditului social al școlilor.

În procesul de evaluare a fost utilizată metodologia elaborată de Banca Mondială pentru evaluarea deschiderii datelor la nivel de Guvern. Astfel, evaluarea a fost efectuată pe opt dimensiuni: (i) Leadership, (ii) Cadrul de politici și legal, (iii) Cadrul instituțional, responsabilitățile și abilitățile personalului, (iv) Datele Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, (v) Cererea de date deschise, (vi) Ecosistemul datelor deschise, (vii) Finanțarea, (viii) Infrastructura națională de TIC și abilități.

Fiecare dimensiune analizată este prezentată în trei secțiuni: (i) evidențe, (ii) evaluare, (iii) recomandări. Evidențele nivelului de disponibilitate a datelor deschise au fost identificate în baza informațiilor disponibile și opiniilor reprezentanților autorităților și ale părților interesate. Fiecare evidență a fost marcată cu simbolul (+) dacă este una pozitivă pentru deschiderea datelor sau (-) în cazul când este negativă. La rândul său, evidențele sunt grupate în sub-dimensiuni ce descriu dimensiunea respectivă. Fiecărei dimensiuni îi este atribuită una din trei culori:

- **Verde (V)** - denotă o stare ce facilitează considerabil deschiderea datelor;
- **Galben (G)** - reprezintă o situație în care evidențele nu indică obstacole cruciale, însă în același timp nu favorizează deschiderea datelor (cu îmbunătățiri ar putea să o faciliteze);
- **Roșu (R)** - evidențele denotă obstacole critice în deschiderea datelor.

Recomandările pentru fiecare dimensiune sunt formulate în sensul înlăturării obstacolelor și atingerii unei situații favorabile privind deschiderea datelor. În finalul evaluării sunt prezentate constrângerile legate de deschiderea datelor pentru efectuarea auditului social al școlilor.

Până în prezent au fost efectuate patru evaluări, în anul 2014, 2015, 2016 și 2017. Cel de-al cincilea raport, pentru anul 2018, care este ultimul în cadrul proiectului, include: modificările înregistrate pe parcursul anului, evaluarea executării recomandărilor și noi recomandări.

---

¹ The World Bank's Open Government Data Working Group has developed an 'Open Data Readiness Assessment' (ODRA) methodological tool for conducting an action-oriented assessment of the readiness of a government - or even an individual agency - to evaluate, design and implement an open data initiative, http://opendatatoolkit.worldbank.org/docs/odra/odra_v3.1_methodology-en.pdf.

■ Evaluarea deschiderii datelor în educație

Prin Dispoziția Guvernului nr. 43 din 29.04.2011² pentru asigurarea „transparenței procesului decizional și participării cetățenilor la actul de guvernare, precum și accesului cetățenilor și mediului de afaceri la datele guvernamentale cu caracter public”, a fost lansat portalul www.date.gov.md. Responsabil de mentenanța portalului, coordonarea activităților privind dezvoltarea acestuia și suportul metodologic necesar autorităților publice este Agenția de Guvernare Electronică din subordinea Cancelariei de Stat. Ulterior, această inițiativă a fost inclusă ca un pilon de bază în Programul strategic de modernizare tehnologică a guvernării (e-Transformare)³.

De asemenea, Republica Moldova, în dezvoltarea inițiativei guvernamentale de e-transformare în partea ce ține de „transparență, accesul la informația sectorului public, responsabilizare, implicarea cetățenilor, lupta cu corupția și furnizarea unor servicii publice de înaltă calitate”⁴, a aderat în aprilie 2012 la inițiativa globală Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă (PGD) în grupul al doilea de țări membre. În contextul PGD, datele deschise sunt văzute ca un instrument de asigurare a dreptului la informație, ce contribuie la transparență și responsabilizare⁵. În conformitate cu agenda Republicii Moldova în cadrul PGD, Guvernul aprobă periodic planuri de acțiuni pentru o guvernare deschisă⁶.

Totodată, deschiderea datelor în educație depinde în mare parte nu numai de politicile generale inițiate de Guvern la acest subiect, ci și de cele ale ministerului responsabil de politicile educaționale, dar și de factori ce nu se află sub controlul direct al autorităților. Dezvoltarea societății civile, mass-media, sectorului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor (TIC) și abilităților de utilizare a tehnologiilor informaționale sunt nu mai puțin importante în formarea cererii și ofertei de date deschise. Astfel, succesul privind deschiderea datelor în educație este determinat de toți acești factori, care la diferite etape a implementării conceptului de guvernare deschisă își pot schimba importanța și contribuția în deschiderea datelor.

Pentru a cuprinde întreaga multitudine de factori ce determină sau influențează deschiderea datelor în educație, evaluarea a fost efectuată pentru toate cele opt dimensiuni conform metodologiei Băncii Mondiale, menționată mai sus. La evaluarea influenței factorilor pe fiecare dimensiune, a fost luată în considerare importanța acestora pentru disponibilitatea deschiderii datelor în educație. Astfel, au fost stabilite **trei nivele de importanță**: „foarte mare”, „mare” și „medie”, de care s-a ținut cont la elaborarea recomandărilor și agregarea concluziilor privind evaluarea disponibilității datelor deschise.

---

² Dispoziția Guvernului nr. 43 din 29.04.2011, <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=338417>

³ Programul strategic de modernizare tehnologică a guvernării (e-Transformare), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 710 din 20 septembrie 2011, <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=340301>

⁴ Informația cu referire la Republica Moldova din cadrul PGD, <http://www.opengovpartnership.org/country/moldova>

⁵ „Open Government Partnership = Access to information as a right + Transparency and accountability as a public policy + Open data as an instrument.”, European Public-Sector Information Platform: Topic Report no 2013/10, The influence of the Open Government Partnership (OGP) on the Open Data discussions, Bogdan Manolea, Veronica Crețu.

⁶ Planul de acțiuni pentru o guvernare deschisă pentru anii 2016-2018 este aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1432 din 29.12.2018. Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea planului de acțiuni pentru o guvernare deschisă pentru anii 2019-2020 urmează a fi aprobat în următoarele ședințe ale Guvernului.

1. LEADERSHIP

Importanța: Foarte înaltă

Contextul: Programele privind datele deschise impun implementarea schimbării – deseori includ schimbări de legislație, instituționale, tehnologice și culturale – și pot afecta părțile interesate, atât în interiorul, cât și în exteriorul Guvernului. De aceea, un leadership concentrat, puternic, susținut, politic/superior este crucial pentru a ajuta guvernul în depășirea oricărui tip de rezistență și inerție, pentru a ajuta în motivarea actorilor să producă schimbările necesare la timp și efectiv, și pentru a atinge obiectivele și beneficiile unui Program privind Datele Deschise.

Evidența 1.1 Există un vizibil leadership la nivelul MECC privind deschiderea datelor?

2018 (-)	Nu au fost identificate declarații publice distincte (în ședința Guvernului sau în cadrul evenimentelor publice) la nivel de ministru privind angajamentul ferm de deschidere a datelor, care ar putea fi considerate un semnal important de suport.
2017 (-)	
2016 (-)	
2015 (-)	
2014 (-)	
2018 (-)	Odată cu reorganizarea instituțională a ministerului, nu a fost actualizat ordinul care indică expres responsabilii de procesul de deschidere a datelor, de completarea documentelor cu date deschise și de publicarea documentelor de date deschise pe portalul www.date.gov.md . În același timp, trebuie menționat că în ordinele aprobate periodic pentru actualizarea Sistemului Informațional de Management în Educație (SIME) sunt desemnați responsabilii de gestionarea acestuia ⁷ - Centrul Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație este responsabil de buna funcționare a SIME, în calitate de administrator național, iar controlul executării ordinelor menționate se pune în sarcina secretarului general de stat al MECC. Coordonator al proiectului SIME este fosta șefă a Serviciului tehnologii informaționale și comunicațiilor din cadrul MECC, care, începând cu ianuarie 2018, este contractată în cadrul proiectului „Reforma educației”, finanțat de Banca Mondială, pentru a asigura continuitatea în procesul de dezvoltare a SIME.
2017 (-)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (-)	
2018 (-)	Nu au fost identificate documente și intervenții publice pe parcursul anului 2018 ce ar confirma faptul că ministrul/ministerul este un suporter pro-activ al conceptului de date deschise.
2017 (-)	
2016 (-)	
2015 (+)	
2014 (+)	
2018 (-)	În actele normative elaborate și promovate de minister pe parcursul anului 2018 nu se regăsesc prevederi prin care se demonstrează un atașament față de principiile guvernării deschise.
2017 (-)	
2016 (-)	
2015 (+)	

⁷ Ordinul ME nr.96 din 26 februarie 2015 „Cu privire la aprobarea Catalogului datelor deschise și a instrucțiunilor de completare a Documentelor cu date deschise”.

⁸ Ordinul MECC nr.52 din 23.01.2018, Ordinul MECC nr.433 din 03.04.2018 și Ordinul MECC nr.1190 din 03.08.2018 „Cu privire la actualizarea datelor în Sistemul Informațional de Management în Educație”.

2014 (+) |

2018 (+)	Deși nu au fost identificate rapoarte de activitate pentru anul 2018 pe pagina web oficială a MECC, pot fi constatate unele activități realizate conform prevederilor Planului de activitate al MECC pentru anul 2018 îndreptate spre îmbunătățirea sistemului informațional și pentru deschiderea datelor - „Implementarea unui Sistem Informațional de Management Educațional, care va cuprinde registrul școlilor, elevilor și al profesorilor, pe baza recensământului școlar, și asigurarea colectării regulate și corecte a datelor din școli” și „Elaborarea mecanismelor de motivare a comunității și a familiei pentru a participa la procesul decizional și la rezolvarea problemelor școlii, prin plasarea setului de date pe www.date.gov.md ”.
2017 (+)	
2016 (-)	
2015 (+)	
2014 (-)	

Evidența 1.2 Există o structură de conducere (de organizare) a deschiderii datelor, care ar fi responsabilă de elaborarea și implementarea inițiativelor privind datele deschise/guvernarea deschisă în toate instituțiile din cadrul ministerului?

2018 (-)	Odată cu reorganizarea instituțională a ministerului, ordinul care indică expres responsabilită de procesul de deschidere a datelor, de completarea documentelor cu date deschise și de publicarea documentelor de date deschise pe portalul www.date.gov.md a căzut în desuetudine, deoarece se referă la structura precedentă a ministerului. ⁹ Conform atribuțiilor funcționale, Serviciul tehnologii informaționale și comunicațiilor este subdiviziunea responsabilă de deschiderea datelor, însă aceasta este formată din trei unități de personal, dintre care doar una este suplinită, și are în gestiune toate domeniile de politici ale ministerului pe lângă cele educaționale.
2017 (-)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (-)	

2018 (+)	Serviciul tehnologii informaționale și comunicaționale din subordinea ministerului este responsabil de coordonarea activității de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor educaționale referitor la implementarea TIC și asigurare didactică, acordarea asistenței metodologice și consolidarea capacităților de planificare strategică referitor la TIC și registre educaționale. De asemenea, acesta coordonează activitatea implementării TIC a instituțiilor din subordine, direcțiilor generale raionale/municipale de învățământ, tineret și sport.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	

2018 (+)	Nu sunt identificate grupuri de interese sau persoane din cadrul MECC care ar fi împotriva inițiativei datelor deschise. Mai curând, din cauza problemelor legate de fluctuația personalului și memoria instituțională, în special a celui nemijlocit responsabil de coordonarea procesului, apar impedimente tehnice și operaționale în gestionarea și dezvoltarea inițiativelor guvernării deschise în cadrul ministerului.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	

Evidența 1.3 Există activități de promovare, planuri de implementare a datelor deschise?

2018 (+)	Pe parcursul anului, versiunea modernizată a SIME a fost promovată de către MECC în cadrul diverselor evenimente, inclusiv la nivel local. SIME a fost actualizat prin aprobarea a trei planuri de acțiuni pentru perioade distincte pe parcursul anului. ¹⁰ Totodată, în Planul de
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	

⁹ Ordinul ME nr.96 din 26 februarie 2015 „Cu privire la aprobarea Catalogului datelor deschise și a instrucțiunilor de completare a Documentelor cu date deschise”.

¹⁰ Ordinul MECC nr.52 din 23.01.2018, Ordinul MECC nr.433 din 03.04.2018 și Ordinul MECC nr.1190 din 03.08.2018

2014	(-)	activitate al MECC pentru anul 2018 ¹¹ se regăsesc acțiuni privind deschiderea datelor și modernizarea SIME.
2018	(+)	În cadrul proiectului „Fortificarea capacităților - SIME”, implementat cu suportul Băncii Mondiale, portalul datelor deschise în educație - www.sime.md - a fost modernizat, actualizat și este în proces de extindere pentru alte nivele educaționale. Portalul oferă acces publicului la statistica privind instituțiile de învățământ, personalul și elevii acestora, precum și la fișele individuale ale instituțiilor de învățământ general, care conțin informații despre contingentul de elevi, calificarea corpului profesoral-didactic, executarea bugetului, rezultatele testărilor și examenelor naționale. Versiunea modernizată a SIME a fost promovată de către MECC în cadrul diverselor evenimente. În același timp, în cadrul proiectului „Școala Mea”, implementat de Expert-Grup, au fost organizate un șir de evenimente la nivel local și național în cadrul cărora a fost discutată importanța implicării comunităților în reforma educațională, fiind abordat inclusiv și subiectul privind deschiderea datelor în educație.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(-)	
2018	(+)	Ministerul susține inițiativa de deschidere a datelor în școli, ca parte componentă a proiectelor „Fortificarea capacităților - SIME” și „Facilitarea participării cetățenilor la consolidarea unei reforme educaționale responsabile și la îmbunătățirea calității educației din Republica Moldova”. Conform Ordinului Ministerului Educației nr. 1201 din 28.11.2014, instituțiile de învățământ afișează în mod obligatoriu pe panourile lor informative și pe paginile Web, dacă le au, Fișele școlilor, care conțin date despre contingentul de elevi, calificarea cadrelor didactice, bugetele anuale și rezultatele testărilor la absolvirea învățământului primar, examenelor naționale la absolvirea învățământului gimnazial și examenului de bacalaureat.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

Evidența 1.4 Există un context politic la nivel guvernamental ce facilitează deschiderea datelor la MECC?

2018	(+)	La nivelul actualului Prim-ministrului există o susținere pleneră și un angajament public ferm privind implementarea conceptului de date deschise și guvernare deschisă. Portalul datelor guvernamentale cu caracter public www.date.gov.md a fost lansat prin Dispoziția Prim-ministrului nr. 43 din 29.04.2011.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	
2018	(+)	La nivel central există Agenția de Guvernare Electronică, în subordinea Cancelariei de Stat, care prin componenta de Date Deschise este responsabilă nemijlocit de crearea și menținerea portalului de date deschise și acordarea suportului necesar autorităților privind deschiderea datelor. În aprilie 2018, Agenția de Guvernare Electronică realizat un „pelerinaj” la autoritățile publice centrale pentru a promovare și a actualiza datele deschise guvernamentale. MECC a fost printre primele autorități vizate de această acțiune.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	
2018	(+)	În conformitate cu HG nr. 710 din 20.09.2011 cu privire la aprobarea Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării (e-Transformare), Guvernul a aprobat Planul de acțiuni pentru o Guvernare Deschisă pentru anii 2016-2018 ¹² . Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea planului de acțiuni pentru o guvernare deschisă pentru anii 2019-2020 urmează
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

¹¹ https://mecc.gov.md/sites/default/files/planul_de_activitate_al_mecc_pentru_anul_2018.pdf

¹² Hotărârea Guvernului nr. 1432 din 29 decembrie 2016

a fi aprobat în următoarele ședințe ale Guvernului. Totodată, inițiative de e-guvernare se regăsesc și în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2016-2018¹³.

2018	(+)	La nivelul autorităților publice centrale a existat o anumită rezistență privind deschiderea pe parcursul anilor. Însă, conform datelor statistice, în anul 2018 a crescut semnificativ numărul seturilor de date actualizate și seturilor de date noi publicate pe platforma www.data.gov.md . ¹⁴
2017	(-)	
2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(-)	

2018	(+)	La nivelul ministerului există o conștientizare a legăturii dintre guvernarea deschisă ca forță motrice pentru alte obiective, cum ar fi transparența și responsabilizarea, creșterea economică și îmbunătățirea calității serviciilor publice.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(-)	

2018	(-)	Nu a fost identificat un grup parlamentar care ar conștientiza și ar promova real deschiderea și transparența în actul de guvernare.
2017	(-)	
2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(-)	

2018	(-)	În anul 2017, a fost aprobată componența Consiliului Național pentru Participare cu mandat pentru perioada 2017-2019, însă, în comparație cu mandatul anterior, în componența acestuia nu exista un grup de lucru tematic în scopul monitorizării reformelor legate de e-Guvernare.
2017	(-)	
2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(+)	

2018	(+)	Există capacități la nivel de societate privind efectuarea evaluării independente a deschiderii datelor.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

2018	(+)	Biroul Național de Statistică (BNS) dispune de capacități pentru a susține politica datelor deschise, publică pe portalul date.gov.md catalogul său de date deschise și le actualizează în mod constant, fiind pe primul loc după numărul datelor actualizate din total (129 seturi de date actualizate din totalul de 130). Pe parcursul anului 2018, BNS a actualizat toate cele 10 seturi de date de pe portal în domeniul educației.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

¹³ Hotărârea Guvernului nr. 890 din 20.07.2016

¹⁴

http://data.gov.md/ro/stats/yearly/%22http%3A/date.gov.md/ckan/base/images/bg.png%22?field_organization_tid=All&date_filter%5Bvalue%5D%5Byear%5D=

CONCLUZII

În anul 2018 au fost înregistrate progrese modeste în cadrul dimensiunii *Leadership*, recomandările în mare măsură nefiind realizate. Astfel, au fost aprobate ordine de actualizare a datelor în Sistemul Informațional de Management Educațional, însă nu a fost actualizat ordinul care indică expres responsabilii de procesul de deschidere a datelor, de completarea documentelor cu date deschise și de publicarea documentelor de date deschise pe portalul www.date.gov.md. Trebuie menționat faptul că, deocamdată, nu a fost identificată nicio declarație publică la nivelul conducerii ministerului privind angajamentul ferm de deschidere a datelor, și nu au fost identificate documente, acte normative și declarații publice care ar demonstra atașamentul ministrului și ministerului față de deschiderea datelor și față de guvernarea deschisă. În mod special, subdiviziunea responsabilă de politica datelor deschise în educație are în continuare capacități reduse.

EVALUAREA leadership-ului

Tabelul 1. Evaluarea leadership-ului

Domeniul evidențelor	Importanța	Evaluarea	
		R/G/V	Comentarii
Leadership (MECC)	Foarte înaltă	Galben	Spiritul de deschidere pentru inițiativele datelor deschise este susținut de minister prin acțiuni de organizare și coordonare a procesului, însă nu există o atitudine pro-activă și nu sunt emise declarații publice în acest sens
Structura de management	Înaltă	Roșu	După reorganizarea ministerului, nu a fost actualizat ordinul prin care Serviciului tehnologiei informaționale și comunicațiilor din cadrul MECC este desemnat responsabil de procesul de deschidere a datelor în educație. Mai mult, după reorganizare Serviciul este responsabil de toate domeniile care revin MECC, nu doar educație, iar din trei poziții, doar una singură este suplinită.
Promovarea datelor deschise	Înaltă	Galben	Sunt planificate, însă nu sunt raportate acțiuni de promovare a datelor deschise
Context	Înaltă	Verde	Existența Agenției de Governare Electronică și a portalului date.gov.md facilitează mult deschiderea datelor la nivel ministerului
PER TOTAL	Foarte înaltă	Galben	

RECOMANDĂRI privind leadership-ul

Tabelul 2. Recomandări privind leadership-ul

Acțiuni	Responsabil	Comentarii
1. Promovarea conceptului de deschidere a datelor în educație în declarațiile publice	Ministru, Secretarul general de stat, Secretarul de stat în domeniul educației	Statut: Formulată în 2015. Nerealizată.
2. Actualizarea documentelor MECC privind desemnarea persoanelor responsabile de deschiderea datelor în cadrul ministerului	Secretarul general de stat	Statut: Formulată în 2015. Nerealizată.
3. Implicarea plenară a Secretarului de stat al MECC în domeniul educației în gestionarea procesului de deschidere a datelor în educație	Secretarul general de stat	Statut: Formulată în 2015. Nerealizată.

<p>4. Includerea în documentele de planificare ale MECC pentru următoarea perioadă (planul de activitate, programul de dezvoltare strategică, strategia sectorială de cheltuieli) a măsurilor de promovare/ deschidere a datelor</p>	<p>STIC, DAMEP</p>	<p>Statut: <i>Formulată în 2015. Parțial realizată.</i></p> <p>Unele măsuri au fost incluse în planul de activitate al ministerului pentru anul 2018</p>
---	------------------------	---

2. CADRUL LEGAL ȘI DE POLITICI

Importanța: Înaltă

Context: Succesul și sustenabilitatea pe termen lung a Programului privind Datele Deschise depinde în mare măsură de politicile și cadrul legal care îl pun în aplicare. Datele Deschise impun abordarea unui șir de probleme cu privire la politici și cadrul legal – de exemplu, în privința licențierii și reutilizării datelor, asigurarea protecției confidențialității și datelor, și anonimizarea datelor personale sau considerate personale. Este importantă identificarea la etapă timpurie a politicilor, legilor și reglementărilor existente în ceea ce privește un set de bază de probleme, și identificarea obstacolelor reale sau percepute pentru ca schimbările de politici sau ale cadrul legal să fie inițiate timpuriu dacă sunt esențiale.

Evidența 2.1 Există politici privind datele deschise, (re)utilizarea informațiilor din sectorul public?

2018	(+)	Cadrul de politici la nivel de Guvern creează condițiile necesare pentru deschiderea datelor din educație - Legea nr. 305 din 26 decembrie 2012 cu privire la reutilizarea informațiilor din sectorul public (lege care pune în aplicare Directiva 2003/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 noiembrie 2003 privind reutilizarea informațiilor din sectorul public) și HG nr. 886 din 08.11.2013 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a acestei Legi, HG nr. 700 din 25 august 2014 cu privire la aprobarea Concepției privind principiile datelor guvernamentale deschise, HG nr. 701 din 25.08.2014 cu privire la aprobarea Metodologiei publicării datelor guvernamentale deschise.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	
2018	(+)	Reutilizarea documentului, în conformitate cu prevederile HG nr. 886 din 08.11.2013, poate fi efectuată prin: <i>reproducere, copiere, publicare și transmitere, în condițiile legislației în domeniu; diseminare și redistribuire; adaptare, modificare, transformare și extragere din document a datelor cu scopul de a crea documente derivate; exploatare în scop comercial</i> , în condițiile de confirmare a sursei documentului, incluzând orice declarație de atribuție specificată de către autoritatea sau instituția publică ce a plasat documentul pe portalul guvernamental unic de date deschise și, dacă este posibil, să ofere un 'link' către aceste Condiții.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	
2018	(+)	Reutilizarea datelor în scopuri necomerciale este gratuită, conform prevederilor Legii nr. 305 din 26 decembrie 2012. Totodată, pot fi stabilite taxe pentru reutilizarea datelor în scop comercial, precum și taxe pentru serviciile de copiere a documentelor solicitate în format scris.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	
2018	(-)	„Scopul comercial” nu este definit exhaustiv în actele normative, ceea ce ar putea genera anumite situații de impunere a unor taxe nejustificate pentru accesarea informației. Trebuie remarcat că normele metodologice privind reutilizarea informațiilor din sectorul public includ doar exemple de exploatare a datelor în scop comercial - prin combinarea cu alte documente sau prin includerea documentului în propriul produs sau propria aplicație. Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că folosirea informațiilor de către organizațiile necomerciale nu constituie reutilizare în scop comercial.
2017	(-)	
2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(-)	

2018 (-)	Prin ordinul ME nr. 665 din 26 iulie 2017 (doar anexele acestuia sunt plasate pe pagina web a ministerului la compartimentul <i>Statistica</i>) a fost aprobată lista indicatorilor educaționali și versiunea revizuită a Catalogului datelor deschise în educație. Însă, pe portalul www.date.gov.md rămâne publicată versiunea catalogului din martie 2015. Totodată, raportul anual privind reutilizarea documentelor în continuare nu este elaborat și publicat pe pagina web a ministerului (conform punctelor 21 și 22 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 305 din 26 decembrie 2012 privind reutilizarea informațiilor din sectorul public).
2017 (-)	
2016 (-)	
2015 (+)	
2014 (-)	
2018 (+)	Prin angajamentul de a moderniza și actualiza SIME, precum și de a extinde această platformă și pentru ale nivele educaționale, poate fi considerat că MECC a început să aibă o politică pro-activă în domeniul deschiderii datelor, chiar dacă nu a fost promovat un cadru legal în acest sens.
2017 (-)	
2016 (-)	
2015 (-)	
2014 (-)	
2018 (+)	MECC are un cadru organizațional și tehnic favorabil pentru a elabora și implementa propriile politici de deschidere a datelor.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	
2018 (-)	Responsabilitatea pentru protecția datelor cu caracter personal este atribuită operatorului de date (Art. 29, 30 din Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal). Totodată, conform Condițiilor de accesare și reutilizare a informațiilor din sectorul public specificate în Anexa nr. 1 a Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 305, responsabilitatea pentru eventualele nereguli îi revine re-utilizatorului ¹⁵ . Astfel, în redacția actuală se poate interpreta că re-utilizatorul va fi responsabil, inclusiv pentru o eventuală deschidere a datelor personale, chiar dacă acestea sunt preluate de pe o sursă care prin definiție este „deschisă”, deci nu trebuie să conțină date cu caracter personal.
2017 (-)	
2016 (-)	
2015 (-)	
2014 (-)	

Evidența 2.2 Care sunt politicile/legile privind secretul de stat și de acces la informație?

2018 (+)	Există un cadrul legal care poate fi caracterizat ca unul favorabil dezvoltării conceptului de guvernare deschisă, inclusiv și de deschidere a datelor. Principalele acte ce stau la baza cadrului legal și normativ privind accesul la informație și dezvoltării conceptului de date deschise sunt:
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Legea nr. 171 din 6 iulie 1994 cu privire la secretul comercial; 2. Legea nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație; 3. Legea nr. 1069 din 22 iunie 2000 cu privire la informatică; 4. Legea nr. 467 din 21 noiembrie 2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat;

¹⁵ Extras din Anexa nr. 1 la Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 305, aprobate prin HG nr 886 din 8 noiembrie 2013, „Deținătorii garantează că documentul este pus la dispoziție gratuit, în conformitate cu clauzele stabilite prin prezentele Condiții, însă el nu garantează că Documentul nu conține vreo-o eroare sau neregulă și nici că va furniza continuu documente. Deținătorii nu răspund pentru pierderea, vătămarea sau daunele de orice fel cauzate terților, care rezultă din reutilizarea documentelor. Reutilizatorul este unicul responsabil pentru reutilizarea documentelor. El nu trebuie să inducă în eroare părțile terțe sau să denatureze conținutul documentelor, sursa lor și datele despre ultimă actualizare”.

5. Legea nr. 245 din 27 noiembrie 2008 cu privire la secretul de stat;
6. Legea nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal;
7. Legea nr. 305 din 26 decembrie 2012 cu privire la reutilizarea informațiilor din sectorul public;
8. Legea nr. 91 din 27 iunie 2014 privind semnătura electronică și documentul electronic;
9. HG nr. 1123 din 14 decembrie 2010 privind aprobarea Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal;
10. HG nr. 710 din 20 septembrie 2011 cu privire la aprobarea Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării (e-Transformare);
11. HG nr. 857 din 31 octombrie 2013 cu privire la Strategia națională de dezvoltare a societății informaționale "Moldova Digitală 2020";
12. HG nr. 886 din 8 noiembrie 2013 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 305 din 26 decembrie 2012 privind reutilizarea informațiilor din sectorul public;
13. HG nr. 700 din 25 august 2014 cu privire la aprobarea Concepției privind principiile datelor guvernamentale deschise;
14. HG nr. 701 din 25 august 2014 cu privire la aprobarea Metodologiei publicării datelor guvernamentale deschise.

2018	(+)	Concepția privind principiile datelor guvernamentale deschise, aprobată prin HG nr. 700 din 25 august 2014, stabilește principiile de bază de care trebuie să se conducă autoritățile publice la publicarea datelor.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

Evidența 2.3 Ce politici/legi ajuta sau împiedica utilizarea de informații de către societatea civilă și public?

2018	(+)	Parlamentul Republicii Moldova a racordat legislația din domeniu la legislația Uniunii Europene prin adoptarea Legii nr. 305 din 26.12.2012 privind reutilizarea informațiilor din sectorul public și, ulterior, Guvernul a aprobat HG nr. 886 din 08.11.2013 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a acestei Legi.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

2018	(-)	Chiar dacă nu au fost identificate la MECC, sunt răspândite cazurile din alte instituții publice când, prin invocarea lipsei unor mecanisme de „izolare” a informațiilor cu caracter personal (sau sensibile comercial) de restul documentului (sau informațiilor), datele nu sunt prezentate publicului. Astfel, sub paravanul de protecție a datelor personale sau comerciale, deseori se limitează accesul la informație de interes public. ¹⁶
2017	(-)	
2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(-)	

2018	(+)	Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 305 din 26 decembrie 2012 privind reutilizarea informațiilor din sectorul public, aprobate prin HG nr. 886 din 8 noiembrie 2013, obligă
2017	(+)	

¹⁶ <https://anticoruptie.md/ro/stiri/datele-cu-caracter-personal-intre-protectia-demnitarilor-si-limitarea-accesului-la-informatie-expert-actuala-guvernare-are-interesul-ca-jurnalistii-sa-fie-hartuiti-prin-instante>

2016 (+)	autoritățile administrației publice centrale să publice anual rapoarte de reutilizare a documentelor, chiar dacă sunt cazuri singulare de publicare a unor astfel de rapoarte.
2015 (+)	
2014 (+)	

CONCLUZII

La dimensiunea *Cadrul legal și de politici* au fost înregistrate unele progrese. În particular, prin dezvoltarea și extinderea SIME, poate fi considerat că MECC a început să aibă o politică care favorizează deschiderea datelor. Totodată, la nivel general, cadrul legal și de politici este favorabil pentru deschiderea datelor. O problemă la nivel general rămâne a fi deschiderea datelor de interes public prin izolarea datelor care conțin informații cu caracter personal.

EVALUAREA cadrului legal și de politici

Tabelul 3. Evaluarea cadrului legal și de politici

Domeniul evidențelor	Importanța	Evaluarea	
		R/G/V	Comentarii
Politici privind datele deschise	Foarte înaltă	Galben	Cadrul legal general este favorabil, însă cadrul de politici în educație are nevoie de dezvoltare
Politici privind accesul la informație	Înaltă	Verde	Cadrul legal general favorizează deschiderea datelor în educație
Utilizarea datelor deschise	Foarte înaltă	Galben	Politicile de asigurare a securității datelor cu caracter personal sunt vulnerabile
PER TOTAL	Înaltă	Galben	

RECOMANDĂRI privind cadrul legal și de politici

Tabelul 4. Recomandări privind cadrul legal și de politici

Ațiuni	Responsabil	Comentarii
1. Formularea și includerea în documentele de planificare a strategică ale MECC a viziunilor, priorităților și acțiunilor în domeniul deschiderii datelor în educație	STIC, DAMEP	Statut: Formulată în 2015. Nerealizată.
2. Actualizarea Catalogului datelor deschise și datelor corespunzătoare pe portalul date.gov.md	STIC	Statut: Formulată în 2017. Nerealizată.
3. Elaborarea și plasarea pe pagina MECC a raportului anual privind reutilizarea documentelor	Secretar de stat în domeniul educației, STIC	Statut: Formulată în 2015. Nerealizată.

3. CADRUL INSTITUȚIONAL, RESPONSABILITĂȚILE ȘI ABILITĂȚILE

Importanța: Înaltă

Context: Precum Leadership-ul politic și de nivel înalt, abilitățile și leadership-ul managementului de nivel mediu sunt importante pentru succes: elaborarea unui Program privind Datele Deschise impune instituțiilor să gestioneze activele sale de date printr-un proces transparent, organizat pentru colectarea, securitatea, controlul calității și emiterea. Pentru a îndeplini eficace aceste responsabilități, instituțiile trebuie să aibă (sau să dezvolte) business procese clare pentru conducători și pentru personalul cu abilități TIC corespunzătoare și cu înțelegerea tehnică a datelor (de ex. formate, metadate, programe de aplicații, baze de date). Angajarea între instituții și la toate nivelurile guvernului pentru a stabili standarde comune și pentru a elimina constrângerile în interoperabilitatea și schimbul de date este, de asemenea, vitală și necesită mecanisme pentru colaborarea inter-instituțională.

Pe lângă dirijarea „ofertei” de elaborare a Programului privind Datele Deschise, instituțiile au nevoie de structuri și capacități să se implice în comunitățile care reutilizează Datele Deschise inclusiv dezvoltatori, companii, organizații neguvernamentale, alte instituții și cetățenii.

Evidența 3.1 Există o agenție care are mandat, abilitățile tehnice necesare și experiența pentru managementul portalului de Date Deschise?

2018 (+)	Agenția de Guvernare Electronică, care este o instituție publică, funcția de fondator a căreia este exercitată de către Cancelaria de Stat, gestionează portalul unic guvernamental al datelor deschise www.data.gov.md , unde instituțiile publice centrale publică datele deschise. Instituția are un suport politic important din partea Prim-ministrului și Secretarului General al Guvernului. Din august 2015, Directorul executiv al Agenției de Guvernare Electronică are statut de consilier al Prim-ministrului pe probleme din domeniul guvernării electronice. ¹⁷
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	
2018 (+)	Agenția a fost creată în 2010, iar datorită unui management eficient al cunoștințelor și parteneriatelor strategice cu statele și instituțiile care dețin expertiză în domeniu și suportului plener al partenerilor de dezvoltare, ocupă o poziție puternică în conducerea (leadership) și gestionarea Datelor Deschise. În mai 2018, ca urmare a măsurilor de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat de către Guvern, denumirea Instituției publice „Centrul de Guvernare Electronică (E-Government)” a fost schimbată în Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică”.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	
2018 (+)	Agenția de Guvernare Electronică este responsabil de implementarea Datelor Deschise în autoritățile administrative centrale, oferind tot suportul organizatoric, metodologic și tehnic necesar acestora.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	
2018 (+)	Agenția de Guvernare Electronică are rolul de promotor principal al portalului Date Deschise pentru beneficiari și autorități. În aprilie 2018, Agenția de Guvernare Electronică realizat un
2017 (+)	

¹⁷ Hotărârea Guvernului nr. 760 din 18.08.2010 cu privire la Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică” <http://lex.justice.md/md/335746/>, art. 41.

2016	(+)	„pelerinaj” la autoritățile publice centrale pentru a promova și a actualiza datele deschise guvernamentale. MECC a fost printre primele autorități vizate de această acțiune.
2015	(+)	
2014	(+)	

Evidența 3.2 MECC are o structură dedicată managementului datelor în educație?

2018	(-)	În conformitate cu noua structură a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, Serviciului tehnologii informaționale și comunicaționale îi revine responsabilitatea de coordonare a activității de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor referitor la implementarea TIC și de acordare a asistenței metodologice și consolidare a capacităților de planificare strategică referitor la TIC și registrele informaționale, nu doar în domeniul educației, ci și în toate celelalte domenii din competența MECC. Însă, nu au fost actualizate ordinele care ar confirma responsabilitatea Serviciului pentru deschiderea datelor în educație. Mai mult, Serviciul nu este menționat nici în ordinele de actualizare a SIME pe parcursul anului. De asemenea, trebuie menționat că din trei poziții în cadrul Serviciului doar una este suplinită la moment, fiind responsabilă de toate domeniile din responsabilitatea MECC, nu doar educația.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

2018	(-)	Serviciul tehnologii informaționale și comunicaționale din cadrul MECC este format din trei unități de personal, ceea ce ar putea fi insuficient pentru promovarea și coordonarea politicilor de deschidere a datelor în educație. În prezent, doar o singură unitate de personal este suplinită, pe poziția de consultant.
2017	(-)	
2016	(+)	
2015	(-)	
2014	(-)	

Evidența 3.3 MECC are sisteme (sistem) informaționale și/sau alte mecanisme viabile și efective de colectare și management a datelor?

2018	(+)	Sistemul Informațional de Management în Educație (SIME) ¹⁸ este utilizat pentru cartografierea școlilor primare, gimnaziilor și liceelor. Cu suportul Fundației Soros-Moldova, SIME a fost dezvoltat pentru a oferi publicului acces la „Fișele școlilor” tuturor instituțiilor de învățământ general, care conțin date referitoare la contingentul de elevi, calificarea corpului profesoral-didactic, executarea bugetului, rezultatele testărilor și examenelor naționale. În scopul fortificării calității, deschiderii și utilizării statisticilor educaționale pentru a informa mai bine reformele educaționale în derulare, Banca Mondială acordă începând cu anul 2016 un grant în valoare 365 mii dolari SUA pentru (i) fortificarea capacităților statistice și analitice ale MECC, Centrului Tehnologiilor Informaționale și Comunicaționale în Educație, autorităților locale și școlilor în ceea ce privește utilizarea SIME, (ii) îmbunătățirea calității și fiabilității datelor colectate prin SIME și (iii) deschiderea datelor în sectorul educație. Astfel, în august 2017, a fost lansată o versiune actualizată a SIME în conformitate cu prevederile Codului Educației, care în prezent se populează cu date. Platforma urmează a fi extinsă și pentru alte nivele educaționale, precum învățământul preșcolar și instituții de învățământ tehnic.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

2018	(+)	MECC are în subordine Centrul de Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație (CTICE), care este responsabil de gestionarea TIC în domeniul educației, inclusiv SIME.
2017	(+)	
2016	(+)	

¹⁸ În conformitate cu HG nr. 270 din 13.04.2007 cu privire la aprobarea Concepției Sistemului Informațional Educațional.

2015 (+)	Totodată, din cauza nivelului scăzut de salarizare, este problematică menținerea în funcție pe termen lung a persoanelor responsabile de administrarea și dezvoltarea SIME.
2014 (+)	
2018 (-)	Deocamdată nu există un sistem informațional integrat sau sisteme cu un înalt nivel de interoperabilitate. Informațiile care se produc în alte ministere, de exemplu Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale sau Ministerul Afacerilor Interne, nu sunt integrate în datele educaționale. MECC a elaborat proiectul HG cu privire la aprobarea Concepției Sistemului Informațional Automatizat al Educației în conformitate cu noul Cod al Educației, care a fost lansat spre consultări publice în octombrie 2015, însă procesul nu a avansat. În același timp, SIME încă nu este dezvoltată pentru a permite combinarea diferitor seturi de date, agregarea și totalizarea datelor, precum și generarea rapoartelor la cereri specifice. SIME oferă doar acces la serii distincte de date și indicatori, majoritatea doar la nivel de instituție.
2017 (-)	
2016 (-)	
2015 (-)	
2014 (-)	
2018 (+)	Existența unui număr mare de persoane familiarizate cu TI permite relativ ușor să fie organizată colectarea și producerea datelor din sistemul educațional. În același timp, în urma reformei Guvernului și anticipând reforma administrației publice locale, precum și datorită nivelului scăzut de salarizare în instituțiile publice, fluctuația cadrelor este înaltă, ceea ce pune în situație de risc continuitatea și durabilitatea procesului.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	

Evidența 3.4 Există un proces prin care se măsoară calitatea serviciilor oferite?

2018 (+)	Există procese de evaluare a calității serviciilor oferite în relație cu datele deschise la nivel național. Evaluările sunt efectuate de experți sau organizații independente. De asemenea, există evaluări în care acest subiect este abordat prin Mecanismul Independent de Raportare în cadrul Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă. Totodată, unele evaluări au loc la nivelul Agenției de Guvernare Electronică, ca parte componentă a progresului de e-guvernare.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	
2018 (+)	Începând cu 2017, CTICE utilizează un chestionar online, plasat pe pagina sa, pentru evaluarea calității rapoartelor din sistem și nivelul de satisfacție a utilizatorului. ¹⁹
2017 (+)	
2016 (-)	
2015 (-)	
2014 (-)	

Evidența 3.5 Există o claritate cu privire la cine și pentru care date este responsabil în cadrul MECC și a sistemului educațional?

2018 (+)	Prin HG nr. 899 din 27.10.2014 pentru aprobarea Regulamentului privind sistemul de cartografiere a școlilor primare, gimnaziale și liceelor au fost stabiliți subiecții raporturilor juridice în domeniul creării și funcționării acestui sistem.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	

CONCLUZII

¹⁹ <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeTWqgshKcnZg24BelprMNRWZ3nYSd47ZI-o51MuSnIU2veDw/viewform>

La dimensiunea *Cadrul instituțional, responsabilitățile și abilitățile* au fost înregistrate unele realizări, în special în ceea ce privește dezvoltarea SIME, deschiderea datelor în educație și consolidarea instituțională cu suportul Băncii Mondiale. Cu toate acestea, o carență majoră este lipsa prevederilor explicite privind secretarul de stat și subdiviziunea responsabilă de deschiderea datelor în educație la nivelul MECC, precum și capacitatea insuficientă a Serviciului tehnologii informaționale și comunicaționale de a coordona politica MECC în deschiderea datelor în educație. O problemă care persistă poate fi considerată și lipsa proceselor de evaluare a calității serviciilor prestate în raport cu datele deschise, dar și lipsa integrării datelor relevante produse de alte autorități cu datele educaționale.

EVALUAREA cadrului instituțional

Tabelul 5. Evaluarea cadrului instituțional

Domeniul evidențelor	Importanța	Evaluarea	
		R/G/V	Comentarii
Existența/rolul Agenției guvernamentale de deschidere a datelor	Înaltă	Verde	Agencia de Governare Electronică pune la dispoziție infrastructura de prezentare a datelor deschise și coordonează metodologic procesul de deschidere a datelor
Structura responsabilă de date în MECC	Medie	Roșu	Nu este desemnată prin ordin secretarul de stat și nici subdiviziunea responsabilă de coordonarea procesului de deschidere a datelor. În cadrul Serviciului, care până în prezent era responsabil de deschiderea datelor, este suplinită o singură poziție din trei, conform statelor de personal.
Infrastructura informațională	Foarte înaltă	Galben	SIME urmează a fi extins și pentru alte nivele educaționale și tipuri de instituții, dar deocamdată nu este prevăzută integrarea cu alte sisteme informaționale, deținute de alte autorități
Evaluarea calității serviciilor	Medie	Galben	MECC nu efectuează o astfel de evaluare
Repartiția sarcinilor	Medie	Verde	Există HG și ordine ale ME care descriu raporturile juridice și responsabilii de proces
PER TOTAL	Înaltă	Galben	

RECOMANDĂRI privind cadrul instituțional

Tabelul 6. Recomandări privind cadrul instituțional

Acțiuni	Responsabil	Comentarii
1. Desemnarea secretarului de stat și subdiviziunii responsabile de coordonarea politicii de deschidere a datelor în educație	Secretarul general de stat	Statut: Acțiune nouă.
2. Analiza opțiunilor de conectate a SIME cu alte platforme relevante pentru procesul educațional (de exemplu BOOST) și de extindere a opțiunilor de lucru cu datele	Secretarul general de stat, STIC	Statut: Acțiune nouă.
3. Instituirea evaluării interne (în MECC) a calității serviciilor cu deschiderea datelor	Secretarul general de stat, STIC	Statut: Formulată în 2014. Nerealizată.

4. DATELE MINISTERULUI RESPONSABIL DE POLITICILE EDUCAȚIONALE

Importanța: Înaltă

Context: Programele privind Datele Deschise se pot dezvolta în baza surselor stabilite de date digitale și procedurile privind gestionarea informației din interiorul guvernului, acolo unde acestea există. În cazul în care datele sunt disponibile doar pe suport de hârtie va fi dificilă emiterea acestora ca Date Deschise și într-un format reutilizabil rapid și ieftin. Pe de altă parte, practicile bune de gestionare a informației în interiorul guvernului poate face mult mai facilă identificarea datelor, meta datelor și documentației aferente, identificarea apartenenței, evaluarea necesităților pentru emiterea acestora ca Date Deschise și plasarea proceselor astfel încât emiterea datelor să fie un proces sustenabil, obișnuit, în aval ca parte a managementului informațional de zi cu zi.

Evidențe 4.1 Care sunt politicile privind managementul informațiilor din educație?

2018 (-)	La nivelul întregului sistem educațional nu există o politică comprehensivă referitor la modul de colectare, stocare și utilizare a datelor. Totodată, Sistemul Informațional de Management Educațional (SIME), care este destinat automatizării proceselor de colectare, actualizare și stocare a datelor referitoare la învățământul general din Republica Moldova, va fi extins și pentru alte nivele și instituții ale sistemul educațional, în acest sens fiind inițiat un proiect și planificate surse financiare începând cu anul 2016.
2017 (-)	
2016 (-)	
2015 (-)	
2014 (-)	
2018 (-)	Datele deschise pe portalul www.date.gov.md din sectorul educație și pe portalul www.sime.md sunt publicate de MECC și BNS, iar informația cu privire la cheltuielile publice în educație se administrează de Ministerul Finanțelor (în BOOST, care se publică cu întârziere). Concomitent, și alte autorități produc date cu relevanță pentru politicile educaționale. Astfel nu există o viziune holistică asupra tuturor acestor date.
2017 (-)	
2016 (-)	
2015 (-)	
2014 (-)	
2018 (+)	Pentru protecția datelor cu caracter personal există cadrul legal și instituțional general necesar pentru a putea asigura protecția datelor cu caracter personal.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	
201 (+)	Prin Ordinul ME nr. 1056 din 10 octombrie 2014 a fost aprobat Regulamentul de asigurare a securității datelor cu caracter personal prelucrate de către Ministerul Educației în procesul de utilizare a Sistemului de cartografiere a școlilor primare, gimnaziilor și liceelor, întru asigurarea realizării prevederilor Legii nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal. Totodată, de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a fost înregistrat operatorul de date cu caracter personal și/sau sistemului de evidență a datelor cu caracter personal, prin Decizia nr. DD-1415710498630 din 11 noiembrie 2014, și au fost autorizate operațiunile de prelucrare a datelor cu caracter personal, prin Decizia nr. DA-1415710116318 din 11 noiembrie 2014.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (-)	
2018 (+)	

2017 (+)	Procedurile de control, standardizare și arhivare a datelor care fac parte din SIME sunt parte a sistemului. De asemenea, datele BNS sunt furnizate conform procedurilor de producere a datelor existente la nivelul BNS.
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	
2018 (-)	Pentru restul datelor (în afara de SIME și furnizate de BNS) nu au fost identificate procese de asigurare a calității datelor și arhivarea acestora. Datele din unele seturi de date vizibil nu sunt finisate, ce relevă existența problemelor în asigurarea veridicității datelor publicate.
2017 (-)	
2016 (-)	
2015 (-)	
2014 (-)	

Evidența 4.2 Are MECC o imagine coerentă asupra datelor și informațiilor care dețin, colectează și le distribuie în educație?

2018 (+)	În aprilie 2015, pe portalul date.gov.md a fost publicat Catalogul datelor deschise al Ministerului Educației, care specifică elementele necesare pentru managementul acestora (responsabil, proprietar, frecvența de actualizare, modul de diseminare, etc.). În iulie 2017, MECC a revizuit catalogul datelor deschise în educație, însă acesta este publicat doar pe pagina web oficială a ministerului ²⁰ , nu și pe portalul datelor guvernamentale deschise.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (-)	
2018 (+)	Există sisteme care asigură gestiunea datelor (cuprinse de acestea) pentru a satisface necesitățile proprii și cele ale beneficiarilor, însă este necesară o reglementare ce ar cuprinde modul de interacțiune a acestora în procesul de furnizare a datelor deschise.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	
2018 (+)	Existența SIME, care acoperă sectorul învățământului general, oferă un avantaj deoarece poate fi extins asupra tuturor domeniilor de învățământ, completat cu o aplicație specială privind managementul instituțiilor din educație (aparatură centrală și instituțiile din subordine), devenind astfel un sistem unic, integrat pentru sector. În același timp, SIME încă nu este dezvoltată pentru a permite combinarea diferitelor seturi de date, agregarea și totalizarea datelor, precum și generarea rapoartelor la cereri specifice. SIME oferă doar acces la serii distincte de date și indicatori, majoritatea doar la nivel de instituție.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	

Evidența 4.3 Păstrarea și nivelul de digitalizare al datelor.

2018 (-)	Nu există o evaluare formalizată a volumului de date digitalizate. Totodată, prin prisma existenței SIME care se referă la sectorul învățământului general, fără a cuprinde alte date ce sunt aferente învățământului preșcolar, extrașcolar, mediu de specialitate, universitar, etc. se poate presupune că volumul datelor digitalizate este de circa 40% - 50%.
2017 (-)	
2016 (-)	
2015 (-)	
2014 (-)	
2018 (-)	Informațiile de până la anul 2012 sunt și mai puțin digitalizate, deoarece datele sunt introduse în SIME doar începând cu anul 2012.
2017 (-)	

²⁰ https://mecc.gov.md/sites/default/files/anexa_3.pdf

2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(-)	
2018	(+)	În mai 2017, SIME a trecut pe platforma guvernamentală MCloud, ceea ce permite MECC să eficientizeze cheltuielile pentru serviciile IT și să reducă riscul de pierdere a datelor, stocând SIME într-un spațiu virtual securizat, fără a fi nevoie de servere și spații de stocare dedicate. În același timp, platforma oferă oportunitatea interconectării sistemelor de date ale aceleiași sau ale diferitor instituții.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	
2018	(+)	CTICE, administratorul național al SIME, este în subordinea MECC.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

Evidența 4.4 Care date sunt deja deschise?

2018	(+)	În conformitate cu informația de pe portalul date.gov.md la moment (28 octombrie 2018) sunt deschise 67 de seturi de date de către MECC și 10 de către BNS în domeniul educației. Totodată, la nivelul ministerului există sistemul de cartografiere a instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal – SIME, iar la nivelul BNS există banca de date statistice în domeniul educației. De asemenea, la Ministerul Finanțelor există baza de date BOOST în care sunt deschise datele privind cheltuielile în formă dezagregată în sectorul public, inclusiv educație.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	
2018	(+)	Informația prezentată de MECC, în format .csv, .xlsx sau .docx, poate fi previzualizată și este disponibilă și prin API ²¹ . Informația poate fi descărcată gratuit. Informația prezentată de BNS poate fi descărcată în diferite formate și poate fi formatată în baza interogărilor formate de utilizator.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	
2018	(-)	În comparație cu anii precedenți, o parte din informația prezentată de MECC este actualizată pentru anii 2017/2018, 25 de seturi din 67 de seturi, deși doar parțial. Totuși, o parte importantă de date nu este actualizată în conformitate cu descrierea datelor, fiind disponibilă doar pentru anii academici 2009-2012.
2017	(-)	
2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(-)	
2018	(-)	Deși platforma SIME este în proces de modernizare, majoritatea seturilor de date prezentate de MECC nu sunt completate integral, sunt publicate cu întârziere și într-un format care nu poate fi citit.
2017	(-)	
2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(-)	

²¹ API (Application Programming Interface) reprezintă o interfață între programele software și facilitează interacțiunea acestora, Dictionar IT, <http://www.it-area.ro/dictionar/API>.

2018 (-)	Datele MECC nu au o descriere a meta datelor ușor de accesat, în special pentru portalul Datelor Deschise www.date.gov.md . Astfel, pentru unii indicatori este dificil de înțeles ce reprezintă, care sunt sursele de date, metodologia obținerii etc. Acest lucru limitează mult utilizarea corectă a datelor, face dificilă utilizarea datelor din mai multe surse și combinarea acestora. Totodată, pe pagina CTICE sunt publicate materiale instructive privind asigurarea calității datelor SIME pentru anul școlar 2018/2019 ²² , unde sunt prezentate unele metadate din platforma SIME.
2017 (-)	
2016 (-)	
2015 (-)	
2014 (-)	
2018 (+)	Datele de la BNS sunt descrise, cu prezentarea metodologiei și informațiilor explicative, pot fi accesate în baza interogărilor utilizatorului, majoritatea sunt actualizate în conformitate cu descrierea datelor.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	

Evidența 4.5 Există capacități la nivel de Minister sau în afara acestuia cu suficiente abilități în 'data management' care ar putea servi ca leadership pentru noi inițiative în date deschise?

2018 (+)	La nivelul MECC și la nivel național există capacități (BNS, CTICE, cadrele didactice din domeniul TI, Agenția de Guvernare Electronică) care ar facilita colectarea datelor, transmiterea fluxurilor informaționale, analiza și publicarea informațiilor. Totodată, pentru a realiza acest obiectiv într-un mod calitativ sunt necesare instruirii punctuale și periodice.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	
2018 (-)	Colectarea datelor de către persoanele care nu au atribuții directe în fișele de post privind colectarea (sau gestionarea) datelor nu are un suport financiar și duce la scăderea calității datelor. La moment, datele sunt introduse de cadrele didactice pentru disciplina <i>Informatică</i> , chiar dacă acestea nu au astfel de atribuțiile. Fiecare instituție de învățământ și direcție raională de învățământ ar trebui să desemneze persoane responsabile de colectarea și sistematizarea datelor statistice.
2017 (-)	
2016 (-)	
2015 (-)	
2014 (-)	

CONCLUZII

La dimensiunea *Datele din educație* au fost înregistrate progrese datorită modernizării platformei SIME. Astfel, datele sunt complete și aproape jumătate din seturile de date din platforma www.data.gov.md sunt actualizate. Însă, rămân numeroase curențe ce țin de evaluarea volumului de date, descrierea acestora, viziunea privind interacționarea sistemelor informaționale care conțin date relevante pentru educație, actualizarea datelor și calitatea acestora.

EVALUAREA datelor ministerului responsabil de politicile educaționale

Tabulul 7. Evaluarea datelor deschise ale ministerului responsabil de politicile educaționale

Domeniul evidențelor	Importanța	Evaluarea	
		R/G/V	Comentarii
Politicile privind managementul datelor	Foarte înaltă	Roșu	Este necesar de formulat o viziune holistică de colectare, stocare și utilizare a datelor la nivelului sistemului educațional, cu asigurarea calității acestora

²² https://drive.google.com/open?id=1xxqsW3j_3wvDcv6EdmfgyuwMuNy81xt

Claritatea privind deținerea datelor	Medie	Verde	Există catalogul datelor deschise al Ministerului Educației, care conține elementele necesare pentru managementul acestora
Digitizarea datelor	Foarte înaltă	Galben	Volum mic de digitizare a datelor
Datele deja deschise	Înaltă	Galben	O mare parte din informații nu sunt actualizate, iar fără descriere nu pot fi utilizate cu alte surse
Capacitatea, abilități	Înaltă	Galben	Există potențial, însă lipsește o claritate privind instruirea și remunerarea unor persoane
PER TOTAL	Înaltă	Galben	

RECOMANDĂRI privind datele ministerului responsabil de politicile educaționale

Tabelul 8. Recomandări privind datele ministerului responsabil de politicile educaționale

Acțiuni	Responsabil	Comentarii
1. Elaborarea unei politici comprehensive referitor la modul de colectare, stocare, asigurare a calității și utilizare a datelor în educație, care va include responsabilitatea și modul de interacționare a instituțiilor care dețin astfel de date, în primul rând BNS și MECC	Secretarul de stat în domeniul educației, STIC	Statut: Formulată în 2014. Nerealizată. Utilizatorul trebuie să primească o informare coerentă despre sector indiferent de instituțiile care le prezintă datele
2. Efectuarea unei inventarieri a datelor deținute în sistemul educațional	Secretarul de stat în domeniul educației, STIC	Statut: Formulată în 2014. Nerealizată.
3. Actualizarea datelor în conformitate cu descrierea acestora	STIC	Statut: Formulată în 2015. Realizată parțial. O bună parte din date nu sunt actualizate
4. Extinderea categoriilor de date colectate și creșterea nivelului de protecție a acestora, în special, în cazul elevilor cu dizabilități și a datelor cu privire la statutul socio-economic al părinților	Secretarul de stat în domeniul educației, STIC	Statut: Formulată în 2015. Nerealizată. Modificarea Ordinului ME nr.1056 din 10 octombrie 2014
5. Publicarea rapoartelor anuale (sau bianuale) privind datele deschise, cel puțin în forma prevăzută de Anexa 7 la HG nr. 886 din 08.11.2013	Secretarul de stat în domeniul educației, STIC	Statut: Formulată în 2014. Nerealizat. Este o obligație legală
6. Includerea în programele de instruire a cadrelor didactice a modulelor privind datele deschise în educație.	Secretarul de stat în domeniul educației, STIC	Statut: Formulată în 2015. Nerealizată.

5. CEREREA DE DATE DESCHISE

Importanța: Foarte înaltă

Context: Valoarea datelor constă în utilizarea acestora. O puternică „influență” din partea cererii de date este importantă nu doar în cererea și menținerii presiunii asupra guvernului să emită date, dar de asemenea, în asigurarea că un Ecosistem al Datelor Deschise mai cuprinzător se dezvoltă și Datele Deschise se transformă în servicii valoroase pentru cetățeni din punct de vedere economic și social. „Influența” poate veni din partea societății civile, sectorului privat, organizațiilor internaționale, donatorilor și cetățenilor, și chiar din partea guvernului.

Evidența 5.1 Care este nivelul și natura de cerere pentru date din partea Societății Civile și media?

2018	(+)	Există (deși puține) organizații neguvernamentale, care monitorizează și analizează sectorul educațional. Institutul de Politici Publice a creat și Portalul societății civile în domeniul educației - www.educatia.md . Totodată, nivelul de cerere existent este redus. Acest lucru se explică, în primul rând, prin faptul că auditul social în general, și în domeniul educațional în special, nu este o practică dezvoltată.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	
2018	(+)	Educația este un subiect care se bucură de atenția presei, însă nivelul de analiză și profunzime este moderat spre redus. Subiectele cele mai întâlnite sunt: BAC-ul, reorganizarea școlilor, salariile cadrelor didactice, curricula educațională, cheltuielile aferente școlilor.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	
2018	(-)	Informațiile prezentate pe portalul datelor deschise nu conțin date comprehensive, care pot fi interpretate cu ușurință pentru ca jurnaliștii, și/sau cetățenii să poată face concluzii, să monitorizeze, să reacționeze sau să participe în procesul de luare a deciziilor în educație.
2017	(-)	
2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(-)	
2018	(+)	Odată cu implicarea proiectului „Școala Mea - Responsabilizare Socială pentru Reforma Educației din Republica Moldova” (Expert-Grup), făcând disponibilă public „fișa școlii” pentru instituțiile de învățământ general în cadrul proiectelor „Consolidarea politicilor educaționale și creșterea nivelului de susținere a acestora de către beneficiarii direcți și indirecti ai sistemului educațional”, „Consolidarea eforturilor societății pentru afirmarea unui învățământ deschis, participativ, bazat pe performanță” și „Observatorul societății civile în reformarea educației” (Fundația Soros-Moldova), și prin crearea Portalului societății civile în domeniul educației în cadrul proiectului „Consolidarea colectivităților școlare: creșterea rolului părinților și comunităților în guvernarea educației” (Fundația Soros-Moldova) poate fi creată o cerere stabilă pentru auditul social în educație.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	
2018	(+)	Prin intermediul proiectelor „Școala Mea” și „BudgetStories.md” - Expert-Grup utilizează activ și vizibil datele deschise în educație. Institutul de Politici Publici la fel utilizează datele deschise pentru dezvoltarea Portalului societății civile în domeniul educației.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	

2014 (+) |

Evidența 5.2 Care este nivelul și natura de cerere pentru date din partea sectorului de afaceri / privat?

2018 (-)	Nu a fost identificată o cerere bine structurată din partea sectorului privat pentru date din educație. Sectorul de afaceri nu realizează care ar fi beneficiile datelor deschise în educație pentru ei. Totodată, există solicitări din partea organizațiilor societății civile care au fost sau sunt interesate să elaboreze diferite aplicații (inclusiv pagini web) dedicate datelor (informațiilor) din educație.
2017 (-)	
2016 (-)	
2015 (-)	
2014 (-)	

2018 (-)	Nu există suficiente modele de utilizare a datelor în scopuri comerciale, nici în alte sectoare.
2017 (-)	
2016 (-)	
2015 (-)	
2014 (-)	

2018 (+)	Totodată, există un sector relativ dezvoltat de TI, care în condiții favorabile, ar fi capabil pentru dezvoltarea produselor în baza datelor deschise în educație.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	

Evidențe 5.3 Care este nivelul de prezență și implicare a MECC prin social media și alte canale digitale?

2018 (+)	Principalele platforme de „social media” utilizate în Republica Moldova sunt Facebook, Odnoklassniki, Twitter. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării are profiluri identificate doar pe Facebook. Pagina Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, creată în baza paginii Ministerului Culturii are 7,529 aprecieri și 7,708 urmăritori, iar pagina Ministerului Educației de până la reorganizare, administrată și în prezent, are 20,756 aprecieri și 20,645 urmăritori.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	

2018 (-)	Nu a fost identificată o politică a MECC privind prezența acestuia în „social media” sau pe alte platforme digitale. Totodată, la nivel de Guvern a fost elaborat „Ghidul de utilizare a rețelelor sociale în sectorul public”, care poate servi ca bază pentru dezvoltarea politicilor la nivel de minister.
2017 (-)	
2016 (-)	
2015 (-)	
2014 (-)	

2018 (+)	Nivelul de participare a cetățenilor pe platformele digitale este în creștere, în special printre tineri, platformele digitale și accesul digital fiind cele mai dinamice ca formă de implicare a cetățenilor.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	

2018 (-)	Nu a fost identificată o analiză a MECC privind subiectele care sunt cele mai interesante pentru public și cine sunt beneficiarii datelor, chiar dacă Direcția e-Transformare și-a exprimat
2017 (-)	
2016 (-)	

2015	(-)	anterior intenția de a dezvolta un modul la acest subiect pentru pagina web oficială a ministerului.
2014	(-)	

Evidența 5.4 Care este nivelul de cerere de date între MECC și alte instituții guvernamentale și între instituțiile din sectorul de educație?

2018	(+)	Există cel puțin o cerere potențială a datelor deschise din partea altor ministere, autorități administrative centrale și APL. Totodată, schimbul informațional între instituții în cea mai mare parte are loc prin solicitări oficiale de date, deși în proces de dezvoltare este platforma de interoperabilitate, care are scopul de a facilita schimbul electronic de date între autoritățile administrației publice.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

2018	(-)	Nu a fost identificată o politică privind analiza cererii de date de la alte instituții. De regulă, cererile de date cu caracter permanent sunt adresate Biroului Național de Statistică.
2017	(-)	
2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(-)	

2018	(-)	Asigurarea informațională în interiorul sectorului educațional și în raport cu alte instituții publice nu are un caracter integrat. De exemplu, pentru analiza situației unei școli datele financiare sunt insuficiente, iar pentru completarea acestora este necesară adresarea cel puțin la Ministerul Finanțelor.
2017	(-)	
2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(-)	

Evidența 5.5 Cât de receptiv este MECC față de cererea de date?

2018	(+)	Opinia predominantă este că MECC este receptiv la solicitările de informații, în special când solicitările sunt aprobate de conducerea instituției.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

2018	(-)	Nu există analize sau procese referitor la cererea și oferta datelor din sectorul educațional, prin urmare nu există nici mecanisme pentru satisfacerea efectivă și eficientă a acestora.
2017	(-)	
2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(-)	

CONCLUZII

La dimensiunea *Cererea de date deschise*, nu au fost înregistrate progrese. Datele deschise în domeniul educației sunt preponderent utilizate de organizațiile neguvernamentale în scopul monitorizării și analizei sectorului educațional, însă nu există evidențe de utilizare a acestora de sectorul privat. Totodată, nu există o analiză a cererii și utilizării datelor de autoritățile publice în ciclul politicilor publice.

EVALUAREA cererii de date deschise

Tabelul 9. Evaluarea cererii de date deschise

Domeniul evidențelor	Importanța	Evaluarea	
		R/G/V	Comentarii
Cererea din partea societății civile și media	Foarte înaltă	Galben	Este o cerere în formare, în special ce ține de auditul social
Cererea din partea sectorului de business	Înaltă	Roșu	Nu există evidențe, însă nu reprezintă un obstacol în deschiderea datelor
Implicarea MECC în 'social media' și alte canale digitale	Înaltă	Galben	Este în dinamică pozitivă, însă nu a fost identificată o politică în acest sens
Cererea intra-sector și între MECC și alte sectoare guvernamentale	Medie	Galben	Relațiile informaționale dintre sectoare și MECC, și dintre instituțiile din educație tradițional nu are loc prin date deschise.
Receptivitatea MECC la solicitări de date	Foarte înaltă	Galben	„Receptivitatea” MECC trebuie să fie bazată pe politici și instrumente, decât pe voința conducerii
PER TOTAL	Înaltă	Galben	

RECOMANDĂRI privind cererea și implicarea cetățenilor

Tabelul 10. Recomandări privind cererea de date deschise și implicarea cetățenilor

Acțiuni	Responsabil	Comentarii
1. Efectuarea analizei (analizelor) privind cererea datelor deschise din partea societății civile, media și cetățeni, sectorul privat	STIC	Statut: Formulată în 2014. Nerealizată. Necesară pentru a asigura acoperirea cererii de date deschise și obiectivelor MECC
2. Elaborarea instrumentelor de monitorizare, evaluare și identificare a cererii de date deschise din partea societății civile, media și cetățeni, sectorul privat	STIC	Statut: Formulată în 2014. Nerealizată. În prezent, sunt efectuate unele măsuri în această direcție, însă acestea nu au un caracter sistemic, iar din această cauză nu pot produce efectele necesare
3. Analiza și interpretarea datelor pentru care este manifestat un interes sporit din partea cetățenilor, media și societății civile, precum și prezentarea informațiilor în baza acestora într-o formă comprehensivă	Subdiviziunile MECC, STIC	Statut: Formulată în 2015. Nerealizată.
4. Elaborarea unei concepții privind prezența în „social media” și alte canale digitale	Serviciul informare și comunicare cu mass-media, STIC	Statut: Formulată în 2014. Nerealizată. Este un domeniu ce evoluează foarte rapid, ceea ce ar spori eficiența și efectivitatea comunicării MECC
5. Elaborarea unui mecanism de identificare și evidență a cererii de date deschise din partea autorităților, inclusiv și celor din educație	STIC	Statut: Formulată în 2014. Nerealizată. Este o acțiune pentru prezentarea informațiilor complexe, atunci când pentru a avea o imagine despre activitatea unei instituții sunt necesare date de la mai multe instituții publice

6. ECOSISTEMUL DATELOR DESCHISE

Importanța: Înaltă

Context: Experiența existentă printre guvernele lider demonstrează că inițiativele privind Datele Deschise sunt mai sustenabile și au un impact mai înalt când eforturile privind Datele Deschise folosesc abordarea de „ecosistem” - ceea ce înseamnă că guvernele investesc nu doar în oferta de date, dar țintesc și cadrul de politici/normativ, pregătirea instituțională, consolidarea capacităților (pentru guvern și infomediari), angajarea cetățenilor, finanțarea inovațiilor și infrastructura tehnologică. Guvernele trebuie să aibă un rol multidimensional în ecosistemul privind Datele Deschise și să creeze noi tipuri de parteneriate cu o gamă largă de părți interesate.

Evidența 6.1 Există instituții media sau jurnaliști care au abilitățile necesare pentru a utiliza datele deschise la formularea unor informații utile și pe înțelesul publicului larg?

2018	(+)	Există o parte, nu foarte mare, de jurnaliști și instituții media care sunt preocupați de sectorul public. Educația, ca sector, este interesant pentru presă, însă intervențiile sunt bazate mai mult pe declarațiile politicianilor referitoare la reforme, nivelul de salarizare și calitatea în educație, mai puțin pe analizele datelor deschise.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

2018	(+)	Presa privată este dominantă pe piață. Există asociații media funcționale și active.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

2018	(-)	Totodată, conform Freedom House, Freedom of the Press Report din 2018 ²³ , presa în Moldova este „parțial liberă”, iar conform Indicelui Global de Libertate a Presei pentru anul 2018 ²⁴ , Moldova a coborât o poziție față de anul trecut, fiind situată pe locul 81 din 180 de țări.
2017	(-)	
2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(-)	

2018	(+)	Presa electronică este în creștere, odată cu aceasta crește și numărul surselor de informare, inclusiv și prin publicațiile sectorului neguvernamental.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

Evidența 6.2 Este MECC implicat în promovarea activităților de reutilizare a datelor?

2018	(-)	Nu au fost identificate activități ale MECC ce ar implica dezvoltatorii de aplicații în utilizarea, reutilizarea datelor deschise în educație.
2017	(-)	

²³ <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2018/moldova>

²⁴ <https://rsf.org/en/ranking#>

2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(-)	
2018	(+)	Există activități de promovare organizate de Agenția de Guvernare Electronică, cu referire la toate datele deținute de Guvern. Spre exemplu, în 2018 Agenția a organizat campania de informare privind datele deschise „Tu știi ce face Guvernul tău?”.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	
2018	(-)	Nu există evidențe de (re)utilizare a datelor deschise ale MECC de către alte agenții guvernamentale.
2017	(-)	
2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(-)	

Evidența 6.3 Există o industrie de elaborare a aplicațiilor?

2018	(+)	În Republica Moldova există un sector relativ bine dezvoltat de TIC.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	
2018	(-)	Utilizarea aplicațiilor bazate pe date deschise în general este redusă, iar în educație și mai redusă.
2017	(-)	
2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(-)	

Evidența 6.4 Există o comunitate de instituții de învățământ și/sau cercetare care are persoane instruite în analiza datelor și acordă instruire în acest domeniu?

2018	(+)	Există o bază de învățământ superior care poate fi utilizată pentru îmbunătățirea abilităților tehnice necesare pentru analiza datelor.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	
2018	(+)	În curricula liceală există cursuri de informatică, iar unele universități oferă programe de statistică avansată.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

2018 (-)	Totodată, există puține persoane din sectorul public și nonguvernamental cu suficientă pregătire pentru analiza datelor din educație.
2017 (-)	
2016 (-)	
2015 (-)	
2014 (-)	
2018 (+)	MECC în politicile și activitățile sale în îndreptate spre deschiderea datelor poate conta pe profesorii de informatică.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	

CONCLUZII

La dimensiunea *Ecosistemul datelor deschise* nu au fost înregistrate progrese. Chiar dacă există instituții media care manifestă un anumit interes față de sectorul educației, intervențiile acestora se limitează la declarațiile decidenților politici. Analiza datelor deschise în educație și formularea concluziilor privind impactul politicilor în educație are un caracter sporadic, deoarece nu există activități pentru impulsivarea reutilizării datelor deschise, dar și capacități pentru analiza datelor practic lipsesc.

EVALUAREA ecosistemului datelor deschise

Tabelul 11. Evaluarea ecosistemului datelor deschise

Domeniul evidențelor	Importanța	Evaluarea	
		R/G/V	Comentarii
Instituțiile media	Înaltă	Galben	Sectorul media în ceea ce privește utilizarea datelor deschise încă nu este bine dezvoltat
Promovarea reutilizării datelor de MECC	Înaltă	Roșu	MECC nu are o atitudine pro-activă în promovarea (re)utilizării datelor deschise
Industria de aplicație	Medie	Galben	Nu este foarte inovativ, însă capacitățile existente acoperă cererea existentă
Comunitatea academică / de cercetare	Medie	Verde	Chiar dacă situația la acest capitol nu este una foarte bună în general, pentru facilitarea procesului de deschidere a datelor condițiile existente sunt destul de bune
PER TOTAL	Medie	Galben	

RECOMANDĂRI privind ecosistemul datelor deschise

Tabelul 12. Recomandări privind ecosistemului datelor deschise

Acțiuni	Responsabil	Comentarii
1. Elaborarea măsurilor de facilitare a formării unor comunități din jurnaliști, TI profesioniști, analiști pentru dezvoltarea datelor deschise	STIC, Serviciul informare și comunicare	Statut: Formulată în 2014. Nerealizată. Se poate realiza cu suportul asociațiilor profesionale existente, grupurilor de inițiativă, consolidarea profesioniștilor din TI și analiza

	cu mass-media	datelor din educație (de ex. formarea unui forum pentru cadrele didactice din informatică)
2. Elaborarea măsurilor pentru o mai bună adaptare a programelor de studii în domeniul TI și alte domenii conexe la condițiile de cerere și concurențiale existente	STIC	<p>Statut: Formulată în 2014. Nerealizată.</p> <p>Această recomandare este menționată inclusiv în Cartea albă a TIC și în alte documente</p>

7. FINANȚAREA INIȚIATIVELOR DE DESCHIDERE A DATELOR

Importanța: Medie spre înaltă

Context: Finanțarea atât a „ofertei”, cât și a „cererii” de Date Deschise este importantă pentru a asigura că obiectivele Programului privind Datele Deschise sunt realizate.

Evidența 7.1 Existența resurselor pentru faza inițială a inițiativei de deschidere a datelor

2018	(+)	La nivel central există surse pentru implementarea inițiativei de deschidere a datelor ca parte componentă a guvernării electronice, ce asigură funcționarea portalului de date deschise.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	
2018	(+)	La nivelul MECC, proiectele Băncii Mondiale - <i>Consolidarea capacităților - SIME (2016-2017)</i> și <i>Proiectul Reforma Învățământului în Moldova (lansat în 2018)</i> , care sunt focalizate spre calitate, deschiderea și utilizarea statisticii în educației pentru o informare mai bună a reformelor educaționale implementate în prezent în Moldova, sprijină inițiativele de deschidere a datelor în educație prin modernizarea portalului SIME.
2017	(+)	
2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(-)	

Evidența 7.2 Existența unor resurse financiare pentru finanțarea dezvoltării diferitor aplicații care vor utiliza datele deschise.

2018	(-)	Nu au fost identificate astfel de resurse la nivel de MECC sau în sector, însă nicio cerere în acest sens nu a fost formulată.
2017	(-)	
2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(-)	
2018	(+)	Au existat și există mai multe inițiative ale donatorilor (Banca Mondială, Fundația Soros-Moldova) pentru elaborarea diferitor aplicații de utilizare a datelor deschise.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

Evidența 7.3 Există suficiente resurse financiare pentru dezvoltarea infrastructurii TI și a cheltuielilor pentru gestiunea inițiativelor de Date Deschise în educație?

201	(+)	La nivelul MECC, proiectele Băncii Mondiale - <i>Consolidarea capacităților - SIME (2016-2017)</i> și <i>Proiectul Reforma Învățământului în Moldova (lansat în 2018)</i> , sprijină financiar ministerul în modernizarea platformei SIME și instruirea utilizatorilor reformei.
2017	(+)	
2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(-)	

RAPORT DE EVALUARE - 2018

2018	(+)	MECC alocă resurse pentru asigurarea implementării platformelor existente de TIC, inclusiv și a inițiativei de date deschise. Totodată, din lipsa unei politici clar formulate la nivel de minister privind datele deschise, nu există o claritate în ce măsură aceste resurse sunt suficiente pentru asigurarea cu cadre bine pregătite pentru a face față cerințelor.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

2018	(+)	La nivel de MECC a fost acordat suport financiar din partea Băncii Mondiale pentru dezvoltarea Sistemului Informațional în Educație. Sistemele Informaționale deja elaborate sau în curs de elaborare au fost în principal dezvoltate cu suportul partenerilor de dezvoltare.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

Evidența 7.4 Are Guvernul sau MECC fonduri destinate pentru inovare?

2018	(+)	Există câteva oportunități de finanțare pentru aplicații inovatoare. Aceste facilități pot fi accesate prin programele de susținere a IMM și a inovațiilor la Academia de Științe.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

2018	(+)	Există suficiente oportunități pentru a accesa resurse pentru implicarea mai activă a organizațiilor societății civile în dezvoltarea aplicațiilor pentru utilizarea datelor, promovarea transparenței și responsabilizării.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

2018	(-)	Nu au fost identificate fonduri guvernamentale pentru realizarea proiectelor inovatoare în educație.
2017	(-)	
2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(-)	

2018	(+)	Parteneriatele public-private în domeniul TIC este un subiect relativ cunoscut și discutat în sectorul TI. La nivel de Guvern și Ministerul Economiei și Infrastructurii au existat câteva evenimente (ateliere de lucru), inclusiv cu suport extern.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

CONCLUZII

La dimensiunea *Finanțarea inițiativelor de deschidere a datelor*, a fost înregistrat un anumit progres. La nivel central există finanțare, preponderent din surse externe, pentru promovarea inițiativelor de e-Guvernare. La nivel sectorial, sistemele informaționale au fost dezvoltate cu suportul Băncii Mondiale, însă lipsesc resursele financiare, dar și cererea pentru acestea, pentru dezvoltarea aplicațiilor care ar utiliza datele deschise.

EVALUAREA finanțării inițiativelor de deschidere a datelor

Tabelul 13. Evaluarea finanțării inițiativelor de deschidere a datelor

Domeniul evidențelor	Importanța	Evaluarea	
		R/G/V	Comentarii
Finanțarea inițiativelor de date deschise	Foarte înaltă	Verde	Există finanțare pentru funcționarea portalului de date deschise și resurse pentru implementarea inițiativelor din sector (BM)
Finanțarea aplicațiilor în educație	Înaltă	Galben	Nu au fost identificate resurse, însă există un potențial suport din partea donatorilor
Finanțarea infrastructurii TI în educație	Înaltă	Galben	Proiectele importante se finanțează cu suport extern
Finanțarea inovațiilor	Medie	Galben	Există câteva oportunități de finanțare la nivel de Guvern, însă nu sunt suficiente și greu de accesat
PER TOTAL	Înaltă	Galben	

RECOMANDĂRI privind finanțarea inițiativelor de deschidere a datelor

Tabelul 14. Recomandări privind finanțarea inițiativelor de deschidere a datelor

Acțiuni	Responsabil	Comentarii
1. Evaluarea costului activităților legate de datele deschise, infrastructura TIC, promovarea aplicațiilor și formularea unui plan financiar pentru acoperirea acestora	STIC	Statut: Formulată în 2014. Nerealizată. Cheltuielile cu infrastructura TI și alte cheltuieli la nivel de sistem educațional în cea mai mare parte se vor include în subprogramul bugetar „Politici și management în domeniul învățământului”, iar partea de cheltuieli curente la subprogramele respective pe sectoarele educaționale
2. Crearea parteneriatelor și elaborarea unor condiții publice necesare pentru ca societatea civilă să stabilească aceste parteneriate cu MECC sau instituțiile din subordine	STIC, Serviciul informare și comunicare cu mass-media	Statut: Formulată în 2014. Nerealizată. Aceasta ar facilita colectarea de fonduri pentru organizațiile societății civile în vederea utilizării datelor deschise în educație

8. INFRASTRUCTURA NAȚIONALĂ DE TEHNOLOGII ȘI ABILITĂȚI

Importanța: Înaltă

Context: În mod foarte practic, Programele privind Datele Deschise date își bazează succesul în mod firesc, cel puțin parțial, pe infrastructura națională a tehnologiei, în ceea ce privește tehnologia și serviciile de comunicații și competențele TIC în rândul funcționarilor, infomediarilor și publicului general.

Evidența 8.1 Existența accesului fizic și ca preț la infrastructura de Internet

2018 (+)	Există o infrastructură bine dezvoltată de acces la Internet, ce acoperă majoritatea populației, asigurată prin cablu și/sau rețele de telefonie mobilă. Viteza de descărcare pe Internet mobil și Internet fix în bandă largă este destul de înaltă ²⁵ , plasând Moldova pe locul 37, receptiv 39 în lume. Indicele de dezvoltare a TIC pentru Moldova atinge 6,45 puncte din 10, plasând țara noastră pe locul 59 din 176 de țări și 7,56 la sub-indicele de acces la infrastructură, situându-se pe locul 42 ²⁶ . 49% din gospodăriile din Republica Moldova au acces la internet în bandă largă ²⁷ . În trimestrul II 2018, nivelul de penetrare a telefoniei mobile a fost de 101,1%. ²⁸
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	
2018 (+)	Numărul de utilizatori este destul de înalt și are o dinamică de creștere înaltă, însă preponderent în Chișinău. Conform Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, la finele anului 2017 circa 84% din gospodării din mun. Chișinău aveau acces la Internet în bandă largă, în timp ce în majoritatea unităților teritorial-administrative acest indicator variază între 24 și 54%. Numărul abonaților la serviciile de acces la Internet fixe în bandă largă a crescut, față de anul 2016, cu 4,3%, iar numărul utilizatorilor serviciilor de acces la Internet mobil în bandă largă a sporit cu 28,3%. ²⁹ Serviciile de conectare la Internet în bandă largă sunt accesibile ca preț, Moldova fiind pe locul 38 după indicele respectiv din „The Global Information Technology Report 2016” ³⁰ .
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	
2018 (+)	Există acces gratuit la Internet în locuri publice – parcuri, scuaruri, campusuri universitare, cafenele, aeroport, stații de autobuse (doar pentru abonații unei rețele), transport public etc. În general, există o tendință de lărgire a accesului la Internet în locurile publice.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	

Evidența 8.2 Guvernul utilizează servicii și infrastructură comună pentru mai multe instituții?

2018 (+)	Odată cu înființarea Agenției de Guvernare Electronică, s-au intensificat activitățile de elaborare și utilizare comună a resurselor și serviciilor digitale.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	

²⁵ <http://www.speedtest.net/global-index>

²⁶ Measuring the Information Society Report, 2017, volume 1, https://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/publications/misr2017/MISR2017_Volume1.pdf

²⁷ <http://www.anrceti.md/bandalarga2017>

²⁸ Evoluția pieței de comunicații electronice în trimestrul II - 2018 http://www.anrceti.md/files/filefield/Raport%20ev.%20piete%20CE%20Q_II_2018.pdf

²⁹ Evoluția pieței de comunicații electronice în anul 2017, ANRCETI, http://www.anrceti.md/files/filefield/2017_EvPiata_Raport.pdf

³⁰ The Global Information Technology Report 2016, http://www3.weforum.org/docs/GITR2016/WEF_GITR_Full_Report.pdf

2014 (+) |

2018 (+)	Agenția de Guvernare Electronică a achiziționat în decembrie 2013 servicii de implementare a unei soluții de interoperabilitate în cadrul e-Guvernării, iar în 2018 a fost aprobat un nou cadru juridic privind interoperabilitatea care are scopul să impulsioneze utilizarea platformei de interoperabilitate de către autoritățile publice și instituțiile publice.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	

2018 (+)	În iulie 2012, Agenția de Guvernare Electronică a achiziționat hardware, software și servicii asociate pentru M-Cloud (Etapa 1). În aprilie 2014, au fost achiziționate „Software Licenses for M-Cloud Platform and Development of platform level services”. În iulie 2018 a fost aprobată Legea cu privire la schimbul de date și interoperabilitate care reglementează schimbul electronic de date, resursele informaționale și procedura de acordare a accesului la registrele și bazele de date de importanță națională pentru toate entitățile publice.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	

2018 (+)	Există un număr de standarde în domeniu, inclusiv referitoare la meta date, adoptate de organismul național de standardizare - Institutul național de standardizare. De asemenea, există Comitetul Tehnic (CT-28) de standardizare în Tehnologia Informației.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	

2018 (+)	Prin Hotărârea Guvernului nr. 656 din 5 septembrie 2012 a fost adoptat Programul privind cadrul de interoperabilitate. În iulie 2018 a fost aprobată Legea cu privire la schimbul de date și interoperabilitate.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	

2018 (+)	Protecția datelor importante pentru stat revine Serviciului Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	

Evidența 8.3 Cât de bune sunt abilitățile de utilizare a TIC a funcționarilor din MECC, conducătorilor acestuia și din instituțiile din subordine?

2018 (+)	Conducerea și funcționarii ministerului au abilitățile fundamentale pentru utilizarea tehnologiilor informaționale și le utilizează.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	

2018 (+)	În minister există cursuri de instruire în domeniul TIC și e-guvernare.
2017 (+)	

2016	(+)
2015	(+)
2014	(+)

2018	(+)	La evaluarea funcționarilor din minister se ține cont de cunoștințele și abilitățile acestora în utilizarea TIC.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

Evidențe 8.4 Cât de puternică este industria TIC din Moldova?

2018	(+)	Valoarea adăugată brută (VAB) obținută de sectorul TIC a înregistrat o majorare de 9% și o contribuție la creșterea PIB de 0,6 p.p. în anul 2017. Ca pondere în PIB, acest sector atinge 6,6% și este în continuă ascensiune.. ³¹
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

2018	(+)	Industria de software, chiar dacă nu este foarte mare, ar putea crește foarte rapid, fiind capabilă să acopere cererea locală legată de dezvoltarea inițiativei de date deschise.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

2018	(+)	Există Asociația Națională a Companiilor Private din Domeniul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor. Este o organizație activă, cu o prezență largă în activitățile de promovare a intereselor sectorului. Sectorul privat manifestă o motivare puternică pentru o implicare mai mare în proiectele locale.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(+)	

2018	(+)	Centrului de excelență în sectorul TIC - Tekwill, lansat la finele anului 2015, cu suportul USAID și SIDA, a devenit o platformă importantă de pregătire și lansare a start-up-urilor în domeniul tehnologiilor informaționale.
2017	(+)	
2016	(+)	
2015	(+)	
2014	(-)	

2018	(-)	Guvernul are puține proiecte implementate de către sectorul privat din TIC. În același timp, există peste 8 întreprinderi de stat importante în domeniul TIC.
2017	(-)	
2016	(-)	
2015	(-)	
2014	(-)	

³¹ <https://mei.gov.md/ro/content/sectorul-tic-inregistrat-cea-mai-mare-crestere-din-ultimii-opt-ani>

2018 (-)	Chiar dacă nivelul general pe pilonul <i>abilități</i> este în mijlocul clasamentului mondial (Indicele pregătirii de rețea 2016), locul 71 din 143 și scorul de 4 puncte din 7, este îngrijorătoare situația privind doi indicatori individuali ce țin de sistemul educațional, Calitatea managementului școlilor și Calitatea sistemului educațional, la care Moldova ocupă locul 118 și respectiv 97 ³² .
2017 (-)	
2016 (-)	
2015 (-)	
2014 (-)	

Evidențe 8.5 Cât de activ este MECC și instituțiile din subordine pe net?

2018 (+)	Ministerul are pagină Web care este actualizată la unele compartimente, dar informația nu este structurată optim, pentru a fi localizată ușor de către utilizatori.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	

2018 (-)	Chiar dacă sunt unele îmbunătățiri în plasarea informației despre activitatea ministerului, serviciile prestate de către minister și despre sistemului educațional, încă există lacune majore din cauza că o parte din informația importantă, precum rapoartele de activitate și rapoartele privind implementarea Cadrelor Bugetar pe Termen Mediu nu este actualizată, sau altă informație, de exemplu privind achizițiile publice, performanța instituțiilor din subordine etc., lipsește.
2017 (-)	
2016 (-)	
2015 (-)	
2014 (-)	

2018 (-)	Nu toate instituțiile subordonate, în special școlile profesionale, liceele și școlile de tip-internat, au pagină web sau sunt prezente pe net. În același timp, paginile existente ale multor instituții de învățământ nu sunt uniformizate și prezintă informație învechită sau limitată.
2017 (-)	
2016 (-)	
2015 (-)	
2014 (-)	

2018 (+)	Există pagina guvernamentală servicii.gov.md . Guvernul, prin aprobarea „Planului de acțiuni pentru guvernare deschisă”, „Strategiei privind modernizarea tehnologică a guvernării” și „Planul de acțiuni privind reforma de modernizare a serviciilor publice”, și-a propus digitalizarea a peste 500 de servicii tradiționale până în anul 2020.
2017 (+)	
2016 (+)	
2015 (+)	
2014 (+)	

CONCLUZII

La dimensiunea *Infrastructura națională de tehnologii și abilități* s-a înregistrat un anumit progres. La nivel național, există o infrastructură bine dezvoltată de acces la internet, numărul gospodăriilor cu acces la internet este în creștere, în multe locuri publice accesul la internet este gratuit și există o platformă dezvoltată de lansare a start-up-urilor în domeniul tehnologiilor informaționale. La nivelul MECC, există abilități suficiente de utilizare a TIC, pagina web a ministerului este completă, oferă acces la multiplă informație și este actualizată cu regularitate, dar nu sunt utilizate suficient canalele digitale pentru implicarea cetățenilor. La fel, există puține inițiative de promovare a proiectelor TIC.

³² Indicatorul Calitatea managementului școlilor face parte din pilonul 2 (Mediul de afaceri și inovare), iar Calitatea sistemului educațional din pilonul 5 (Abilități) din indicatorul pregătirii de rețea din Raportul Mondial privind Tehnologiile Informaționale, 2016, http://www3.weforum.org/docs/GITR2016/WEF_GITR_Full_Report.pdf

EVALUAREA infrastructurii naționale de tehnologii și abilități

Tabelul 15. Evaluarea infrastructurii naționale de tehnologii și abilități

Domeniul evidențelor	Importanța	Evaluarea	
		R/G/V	Comentarii
Infrastructura de Internet/ Mobil	Înaltă	Verde	O largă acoperire și relativ accesibilă, inclusiv și ca preț
Utilizarea comună a serviciilor și infrastructurii	Medie	Verde	Chiar dacă încă nu toate platformele comune sunt funcționale, acestea sunt într-un proces de dezvoltare
Abilități în MECC	Înaltă	Verde	Abilități fundamentale există, totodată este necesară o forță organizatorică și continuarea instruirilor
Industria TIC	Medie	Galben	Industria TIC în general și TI nu este o constrângere în dezvoltarea datelor deschise, însă nu poate fi văzută ca o forță care contribuie mult la acest proces
Prezența pe net a MECC	Medie	Galben	Prezența MECC pe canalele digitale încă nu este suficientă pentru ca ministerul să realizeze un înalt nivel de implicare și participare al cetățenilor
PER TOTAL	Înaltă	Galben	

RECOMANDĂRI privind infrastructura națională de tehnologici și abilități

Tabelul 16. Recomandări privind infrastructura națională de tehnologii și avilități

Acțiuni	Responsabil	Comentarii
1. Elaborarea unei politici privind evaluarea externă (de reprezentanții societății civile și din resursele acestora) a nivelului și calității prezenței instituțiilor din educație pe paginile web	Secretarul de stat în domeniul educației, STIC	Statut: Formulată în 2014. Nerealizată. Ar permite obținerea unor evaluări independente, care ar putea servi ca motivare și ghidare pentru sporirea prezenței instituțiilor din educație pe net
2. Fortificarea rolului MECC prin STIC, PR și restul subdiviziunilor MECC, ca lider în deschiderea datelor la nivel național, inclusiv prin paginile proprii ale instituțiilor din educație	STIC, Serviciul informare și comunicare cu mass-media, subdiviziunile MECC	Statut: Formulată în 2014. Nerealizată. MECC, în virtutea menirii sale, are mai multe resurse intelectuale pentru a deveni forța motrică în mai multe reforme guvernamentale

■ Constrângerile pentru implementarea auditului social al școlii

În conformitate cu proiectul „Facilitarea participării cetățenilor la consolidarea unei reforme educaționale responsabile și la îmbunătățirea calității educației din Republica Moldova”, se efectuează auditul social la nivel de școală într-o serie de localități din Republica Moldova. Scopul final al auditului social este sporirea calității serviciilor de educație în condițiile financiare disponibile. În acest scop, sunt necesare informații comprehensive cu referire la toate aspectele de funcționare ale unei școli, precum și informații generale ce țin de funcționarea și rezultatele școlilor din regiune și din țară. Acestea cuprind indicatori non-financiari și financiari privind inputurile din școală, activitățile efectuate și rezultatele obținute, despre managementul școlii, privind unele rezultate ale verificărilor și controalelor ce au loc în școală și documentele de politici din educație. Prin urmare, sunt necesare informații și date din mai multe surse, în unele cazuri cu necesitatea combinării acestora pentru a obține indicatori relevanți activității reale a școlii.

În Tabelul 17 este reflectată disponibilitatea datelor pe principalele grupe de date necesare pentru a asigura o implicare efectivă a cetățenilor în obținerea unei educații calitative în școli în condițiile unei finanțări prestabilite.

Tabelul 17. Disponibilitatea datelor în sectorul de educație

	Categoriile de date deschise	In date deschise (date.gov.md)	În SIME
1	Datele de identificare a școlii (adresă, denumire, cod, tip, etc.)	Există parțial	Există parțial
2	Datele despre infrastructura școlară și caracteristica acesteia	Există parțial	Există parțial
3	Dotarea materială disponibilă pentru asigurarea procesului didactic	Există parțial	Există parțial
4	Datele privind cadrele didactice și sarcină (profilul, experiența, grade, merite, etc)	Există parțial	Există parțial
5	Efectivul de elevi și structura claselor, disciplinelor, activităților extrașcolare	Există parțial, iar pentru activitățile extrașcolare doar lista activităților fără frecvență	Există parțial, iar pentru activitățile extrașcolare doar lista activităților fără frecvență
6	Indicatorii financiari (cel puțin în structura clasificății bugetare economice)	Există parțial, fără o suficientă detaliere pe pagina MECC, însă există în BOOST	Există parțial, doar în fișele instituțiilor
7	Rapoartele privind rezultatele la învățătură (note, promovare, abilități)	Există parțial	Există parțial
8	Rapoartele privind evaluarea externă (sau și evaluării interne) privind respectarea standardelor școlii (evaluările respectării standardelor de calitate)	Nu există	Există parțial
9	Conducerea școlii (categoria, nivelul de instruire, gradul managerial)	Există parțial	Există parțial
10	Personalul auxiliar (nivelul de instruire, raport per elevi și per cadre didactice)	Informație completă	Există parțial
11	Date necesare pentru educația incluzivă	Există parțial	Există parțial

Analiza datelor deschise în sistemul educațional indică faptul că nivelul de date deschise la momentul dat poate satisface necesarul de informații pentru efectuarea auditului social al școlii, cu anumite constrângeri. Totodată,

cu implementarea Sistemului Informațional de Management în Educație (SIME), baza informațională și posibilitățile de producere a datelor se îmbunătățesc considerabil.

În același timp, este necesar de menționat că o asigurare facilă a accesului la date este posibilă doar prin dezvoltarea unei interfețe, prin care utilizatorul să poată forma tabele necesare în conformitate cu interogările (solicitările) concrete, similară cu cea de la BNS. De asemenea, este necesar de completat datele cu informația financiară, care poate fi preluată de la Ministerul Finanțelor. Însă, în cazul informațiilor financiare apar câteva constrângeri legate de deschiderea datelor în sistemul trezorerial, modificările ce au loc în cadrul legal privind competențele autorităților privind educația și finanțările adiționale din diferite surse (inclusiv contribuțiile părinților). În acest sens, este necesar un angajament al Trezoreriei de Stat referitor la deschiderea datelor în educație și a direcțiilor raionale de învățământ, astfel încât datele să fie făcute publice lunar (în cel mai rău caz trimestrial) în structura dezagregată a clasificății bugetare.

De asemenea, pentru o asigurare cuprinzătoare de date și informații este necesar ca, în afară de datele din SIME și Trezorerie, să fie publicate rapoartele de evaluare și alte documente de monitorizare a procesului didactic și funcționării școlilor (de exemplu, raportul inspecției de pompieri, etc). Printre acestea, se pot enumera activitățile de supraveghere și monitorizare, care sunt obligatorii în conformitate cu cadrul legal aplicabil școlilor și procesului didactic, iar rezultatele (rapoartele) să fie publicate în formă electronică în „fișa instituției”, care se va păstra în mod centralizat ca parte componentă a SIME. În mod ideal, pentru a asigura un acces ușor la datele unei școli este necesar ca toate informațiile aferente unei școli să poată fi accesate într-un singur loc.

O altă constrângere este graficul de deschidere a datelor și actualizarea acestora. Pentru un audit social efectiv este foarte important ca informațiile să fie disponibile la momentele potrivite, atunci când are loc elaborarea proiectelor de decizii, imediat după perioadele de raportare (lunare și/sau trimestriale, bianuale, anuale). Informația publicată cu întârziere practic devine inutilă, iar în anumite situații chiar poate deveni descurajatoare pentru implicarea cetățenilor.

Pentru un audit social efectiv nu este suficient accesul la informația despre școala în cauză, ci este necesar ca informațiile similare să fie disponibile pentru cât mai multe școli. Din această cauză, deschiderea datelor pentru școli trebuie să devină o politică la nivel de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, totodată facilitând și încurajând direcțiile raionale de învățământ și școlile să aibă propriile inițiative de deschidere a datelor.

Disclaimer:

Acest document este publicat de către Centrul Analitic Independent Expert-Grup cu suportul financiar al Parteneriatului Global pentru Responsabilizare Socială (GPSA) al Băncii Mondiale. Opiniile exprimate în acest document aparțin autorilor și nu sunt în mod necesar opiniile GPSA sau ale Băncii Mondiale.